

Zásadní připomínka k materiálu „Rezortní strategie pro rozvoj eJustice“ je k textu na str. 28-29

Cituji:

„Složky justice jakožto organizační složky státu mají podle ust. § 63 zákona o archivnictví povinnost vést spisovou službu v elektronické podobě, není-li zákonem stanoveno jinak. Spisová služba je v současnosti na všech organizačních složkách vedena v elektronických systémech spisové služby. Od vedení spisové služby v elektronické podobě je třeba rozlišovat vedení spisů v elektronické podobě, které povinné není.

...Jak již bylo uvedeno, spisová služba v elektronické podobě neznamena, že i spisy jsou vedeny v elektronické podobě. Možnost vedení elektronických soudních spisů není dána zákonem o archivnictví, ale je upravena např. v ust. § 40b o. s. ř. a následně podrobně upravena v jednacím řádu a ve v. k. ř. U elektronického spisu jsou veškerá rozhodnutí vyhotovena v elektronické podobě a následně podepsána elektronickým podpisem. Dokumenty došlé od účastníků řízení a dalších osob v listinné podobě se skenováním či autorizovanou konverzí převádí do elektronické podoby a soud tak pracuje a účastníci nahlíží pouze do elektronického spisu. Mimo spisů v rejstříku EPR (Elektronický Platební Rozkaz), do kterého se zapisují návrhy na vydání elektronického platebního rozkazu podle ust. § 174a o. s. ř., se všechny ostatní spisy v justici vedou primárně v listinné podobě.“

Předkladatel ve svém materiálu uznává povinnost stanovenou § 63 odst. 3 zákona č. 499/2004 Sb. o výkonu spisové služby v elektronické podobě, vědomě opomíjí, že má být od 1. 1. 2010 vykonávána v elektronických systémech spisové služby, které od 1. 7. 2012 musí být v souladu s požadavky stanovenými Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby (VMV č. 64/2012). Tato skutečnost je v celém materiálu zmíněna v předpokládaném dosažení stavu u plánovaných strategických cílů 4.1.1. (Umožnit efektivní a uživatelsky přívětivé vedení spisové služby, které usnadní evidování veškerých potřebných a relevantních údajů a automatizaci opakujících se úkonů) a u strategického cíle 4.1.3. (Zajistit dlouhodobou a bezpečnou archivaci dat).

Vzhledem k tomu, že současné elektronické systémy spisové služby u původců v resortu ministerstva spravedlnosti v drtivé míře nespĺňují požadavky stanovené Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby, je třeba zajistit, aby předkladatel zajistil výkon spisové služby v souladu s požadavky zákona č. 499/2004 Sb.

Vzhledem k masivnímu výkonu spisové služby fakticky v listinné podobě, kdy ani evidence v elektronických systémech spisové služby nespĺňuje požadavky stanovené Národním standardem pro elektronické systémy spisové služby (VMV č. 64/2012), je nutné problém řešit i v souvislosti s dalšími právními předpisy, např. z implementace nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014, o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu (eIDAS).

Tato připomínka je zásadní.

Zásadní připomínka k materiálu „Rezortní strategie pro rozvoj eJustice“ je k textu na str. 42

Cituji:

„V současnosti se informační systémy v justici potýkají se značnými problémy s uchováváním dat. Nedostatky jsou jednak legislativního charakteru, kdy v justici zcela chybí metodický pokyn či instrukce týkající se bezpečné archivace dat, jednak charakteru technického, kdy se nepřetržitě řeší problémy s malou kapacitou diskových polí pro ukládání elektronických dokumentů a jejich metadat.

Není řešeno ukládání dokumentů v jednotlivých systémech spisové služby, ani v navazujících aplikacích (např. elektronická úřední deska). V některých systémech se nedostatek kapacit řeší přesouváním dokumentů prostřednictvím systému pro správu dokumentů FileNet, v jiných systémech se nedostatek kapacit řeší pouze jejich neustálým navyšováním v okamžiku, kdy již plnost dosahuje kritických hodnot. Všechny uvedené činnosti se však řešily na operativní okamžité úrovni, nikoliv koncepčně.

Doposud není řešeno ukládání elektronických dokumentů došlých datovými zprávami do elektronické podatelny. Veškeré došlé datové zprávy a dokumenty v nich obsažené jsou ukládány v centrální podatelně, aniž by bylo řešeno ukládání dlouhodobé. Tyto dokumenty se posléze do spisu tisknou, event. převádí (po případném převodu do jiného datového formátu) do jednotlivých systémů spisových služeb, nicméně v centrální podatelně vždy zůstávají v originálu nadále. To způsobuje značné zpomalování aplikace elektronické podatelny a další problémy.“

Problémy, které předkladatel popisuje, jsou způsobeny nikoli legislativními nedostatky, ale nedodržením zákonem stanovených povinností, které předkladateli, resp. určeným původcům v jeho resortu neumožňují řádný výkon spisové služby v elektronických systémech spisové služby podle zákona č. 499/2004 Sb. a Národního standardu pro elektronické systémy spisové služby č. 64/2012 VMV a neumožňují provádět skartační řízení a výběr dokumentů za archiválie výstupy z elektronických systémů spisové služby. Řešením je buď migrace dosud spravovaných dokumentů v digitální podobě a evidenčních metadat do nově vzniklých systémů, které již budou požadavky zákona splňovat nebo zajištění exportu evidenčních metadat a předáním dokumentů v analogové podobě se souběžným řešením zajištění právně validních dokumentů u podání uložených nyní v centrální podatelně bez možnosti tyto dokumenty zničit.

Tato připomínka je zásadní.

Zásadní připomínka k materiálu „Rezortní strategie pro rozvoj eJustice“ je k textu na str. 43

Cituji:

„Přeplněnost spisoven listinných spisů lze řešit jejich digitalizací, a to ještě před uplynutím skartační lhůty listinných spisů. Dokumenty v listinné podobě, z nichž je složen spis, by mohly být převáděny do podoby elektronické, a to autorizovanou konverzí. Jednotlivé dokumenty v listinné podobě musí být po dobu stanovenou právním předpisem²⁴ uchovány. Tato doba je však zpravidla podstatně kratší, než doba stanovená skartačními předpisy. Spisy se pak budou archivu odevzdávat v digitální (elektronické) podobě.

²⁴ V současnosti je povinnost uchovávat převedené listinné dokumenty stanovena v § 6 odst. 2 vyhlášky č. 259/2012 Sb., o podrobnostech výkonu spisové služby. Tato lhůta je minimálně tříletá, pokud jiný právní předpis nestanoví lhůtu delší.“

Zásadně nesouhlasíme s možnou interpretací, kdy digitalizované dokumenty mají být dle výše uvedeného materiálu eJustice předány do archivu k trvalému uložení jen v digitální (elektronické) podobě. Musí být zachována možnost dozorujícího archivu ve smyslu zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě v platném znění provést výběr z původního analogového spisu před konverzí. Upozorňujeme, že ve spisovnách soudů a státních zastupitelství jsou uloženy spisy ještě z válečného a poválečného období a množství významných spisů z období politické perzekuce, které dosud z rozličných důvodů nebyly předány k trvalému uložení do archivu (např. ze spisů Státního soudu Praha z počátku 50. let 20. století Or I/1948 Choc, spis 6 Ts I91/52 Slánský, spis Or I 76/1949 Krajina) nebo spisy týkající se činnosti disentu v letech sedmdesátých a osmdesátých – spis Jiřího Gruntoráda, Ludka Pachmana a dalších). Digitalizát spisu v těchto případech nemůže nahradit původní analogový spis, který mnohdy obsahuje např. nedoručené „dopisy na rozloučenou“ psané osobami před popravou, trojrozměrné předměty, fotografie (digitalizovaná fotografie ve formátu PDF/A je pro účely dalšího využití nepoužitelná), zapečetěné obálky s hlasováním jednotlivých členů soudního senátu a další dokumenty, jejichž digitalizace je z různých důvodů (etických, technických...) sporná či nemožná.

Nejasná zůstává také otázka následné správy digitalizátů při minimálních metadatech s nimi spojených. Evidenční pomůcky starších spisů jsou vedeny jen v analogové podobě a identifikace spisu jen podle údajů ze spisového obalu – tj. ze spisové značky není ve všech případech dostačující. Neřešena je také otázka smysluplné digitalizace analogových spisových pomůcek – rejstříků apod.

Národní archiv ve věci vyžádal ve věci výkladu užití § 6 odst. 2 a § 20 odst. 1 vyhlášky č. 259/2012 Sb. stanovisko AS MV (čj. MV-161292-3/AS-2015 ze dne 12. 11. 2015), kde se konstatuje, že užití těchto ustanovení při výkonu spisové služby je „převod dokumentů podle § 69a a autorizovaná konverze dokumentů umožněn pouze pro dokumenty doručené, takže postupy nelze aplikovat na celé soudní spisy včetně vlastních dokumentů vytvořených původcem.“

Tato připomínka je zásadní.